

Dataregistrering.

På Såne foreningens generalforsamling d. 5.10.14 havde Jørn Petersen, fra Videntcenter for Landbrug, et indlæg om dataregistrering. Jeg skal i det følgende forsøge at samle mine indtryk fra Jørns udemærkede foredrag.

Dataregistreringen er et værktøj til at forbedre de arvelige egenskaber permanent. Det gøres ved at udvælge de egenskaber, der skal videreføres til næste generation og eliminere de uønskede egenskaber. Da de iboende egenskaber af indlysende årsager ikke kan ses, er man nødt til at afdække egenskaberne ved at måle på dyrenes præstationer. Målingerne foretages ved at beregne de data som indsendes fra besætningerne: køn, alder, kuldstørrelse, familierelationer, tilvækst m.m. Beregningerne udmønter sig i delindex som igen samles i et S-index. Man kan sige at S-indexet beskriver dyrets samlede værdi som avlsdyr. De forskellige delindex beskriver dyrets værdi på de respektive områder. Delindex vægtes i øvrigt forskelligt i beregningen, således at de egenskaber racen ønsker forbedret får en højere vægtning. Det er racen selv der fastlægger, hvilken vægtning det enkelte delindex skal beregnes med.

Delindex er opdelt i tre grupper:

Funktionsindex, som består af kuldstørrelse, moderegenskaber, mælketilvækst, holdbarhed og livskraft. **Produktionsindex**, som består af egen tilvækst og slagte kvalitet.

Eksteriør, der jo som bekendt er et mål for hvor tæt dyrets udseende, bevægelser uldkvalitet mm. er på racens standard.

Jørn havde også et lille indlæg om indavl, som kan være svær at undgå, når man arbejder med en forholdsvis lille race som Såne. Man må huske ved indkøb af avlsvædder, at se efter i stamtavlen at den ikke er for nært beslægtet med egne dyr. Jørn kunne anbefale, at vi har en mindre andel af anden race i vore dyrs aner. Husk at dyr med mindst 87,5% Såne optages i stambogen som Såne dog med en anmærkning om, der en andel af anden race.

Hvis vi skal se på, hvorledes index kan bruges i den enkelte besætning er der flere muligheder. Den enkleste metode er: Køb altid den vædder med det højeste S-index du kan få fat i. En lidt mere avanceret metode: Gennemgå dine moderdyrs index og find ud af på hvilket delindex dine dyr er svagest – køb herefter en vædder med højt S-index som samtidig har højt delindex, hvor dine egne dyr er svage. En endnu mere avanceret metode: Udsæt hvert år de 20% dårligste moderdyr og erstat dem med

dine bedste gimmerlam og sæt dem til en vædder med højt S-index. Den sidste metode giver naturligvis den hurtigste avlsfremgang.

Det siger sig selv, at hvis en lille race som vores skal have det fulde udbytte af dataregistreringen, er det vigtigt at så mange som muligt er med, og at alle data indsendes på de rigtige tidspunkter. I 2013 blev der indberettet 139 læmninger fra 14 besætninger, men det kniber lidt med at få lammenes 2 mdr. og 4 mdr. vægte indberettet. Ca. 40% af besætningerne indberetter 4 mdr. vægt og 55% 2 mdr. vægt. Disse vejninger er meget vigtige for et retvisende index. Hvis der er særlige problemer med vejning af lam, vil bestyrelsen gerne have oplysning om det – måske der findes en løsning på det.

Til sidst kan jeg oplyse, at bestyrelse og avlsudvalg arbejder med en ændret vægtning af delindex, således at dyr med egenskaber, som racen ønsker fremmet i højere grad bliver "præmieret". Arbejdet burde kunne færdiggøres, således at de nye vægtninger træder i kraft ved databeregningen i forsommeren 2015.